

Jógvan Sundstein fyrri Fólkaplokkinn:

Hr. formand, denne konference er et resultat af de diskussioner, der er foregået i de nordiske lande i flere år om problematikken og det nyttige i Norden som atomvåbenfri zone. Dybest set er denne debat vel et symptom på, at de nordiske lande, der har holdt fred indbyrdes i århundreder, ønsker at medvirke til mere globale fredsinitiativer.

Det er uden tvivl også med stor tilfredshed fra alle deltagernes side, at vi konstaterer, at det første topmøde mellem de to supermagter i mange år fik et så godt udløb. Der er vel ingen til stede ved denne konference, som ikke er opfyldt af det ønske, at atomvåben aldrig igen bliver bragt i anvendelse. Derfor bør alt det gøres, som kan gøres, for at undgå at dette sker.

Fra færøsk side har vi med stor interesse fulgt den debat, der foregår om Norden som atomvåbenfri zone. Vi har også deltaget i den nordiske sammenhæng, og den er også indgået i den almindelige politiske debat på Færøerne. Det færøske Lagting har behandlet problematikken ved flere lejligheder. Den 14. februar 1984 vedtog Lagtinget et forslag med denne ordlyd: »I overensstemmelse med Lagtingets beslutning af 19. august 1970 om, at Færøerne skal holdes uden for konflikter mellem landene, og at man nægter opbevaring af krigsmateriel på færøsk territorium, erklærer Lagtinget Færøerne for at være atomvåbenfrit territorium«.

Med færøsk territorium menes i denne forbindelse både land og hav og luft. Dvs. at man nægter tilladelse både til opbevaring og transport af atom-

våben på og igennem færøsk territorium. For at denne erklæring imidlertid skal kunne få nogen reel betydning, kræves, at atomvåbenmagterne garanterer, at de respekterer den. Og vores interesse samler sig derfor både om, hvad vores allierede atommagter og hvad Sovjetunionen gør.

Når det drejer sig om Norden som atomvåbenfri zone er spørgsmålet anderledes kompliceret. For det første tænkes der her mest på de skandinaviske lande, hvor størstedelen af den nordiske befolkning findes. Disse fire lande har også forskellig sikkerhedspolitik spændende fra den finske neutralitet til Norges NATO-medlemskab. For det andet bør tanken om en atomfri zone omfatte en større del af Europa, ihvertfald Østersøområdet og en del af Sovjet. Derfor er der meget hold i de betænkninger og de argumenter, som blev fremført af Jo Benkow. Tanken om en samlet nordisk atomvåbenfri zone må udvikles i takt med udviklingen af nedrustningsmulighederne i verden i øvrigt.

På den anden side, så er det måske naturligt at begynde med atomvåbenfrihed, også med hensyn til transport i det vestnordiske område, dvs. Færøerne, Island og Grønland. Dette bør også gøres, for at man ikke senere i en eller anden given situation offer disse tyndt befolkede egne, således som Frankrig har gjort med Mururoa. Mit håb er derfor, at denne konference må bidrage positivt til afspænding i verden og ikke skabe nogen misforståelser i storpolitisk sammenhæng.

Adolf Hansen fyrri Framburðs- og Fiskivinnuflokkinn:

Hr. dirigent, indledningssvis vil jeg takke for indbydelsen til at deltage i denne konference. Jeg ser det som yderst vigtigt, at et forum som dette er sammensat meningsmæssigt så bredt som muligt. Og lad det med det samme være sagt, at jeg er hjemmehørende på den ene yderfløj. Af hvilken vil fremgå af det følgende.

Ønsket om en atomvåbenfri zone hænger nøje sammen med de evigt gyldige ønsker om fred på jord. Sidste ønske vi alle kan godtage. Det første er derimod et ønske, vi meget nøje må overveje. Vi må overveje følgende: Hvad er formålet med ønsket? Fordele og ulemper ved ønskets opfyldelse? Vil ønskets opfyldelse være en fare for freden og sikkerheden i Norden, i Vesteuropa, i den vestlige verden eller måske i hele verden?

Ønsket om Norden som atomvåbenfri zone er en følge af den efterhånden verdensomspændende organisation »Folk for Fred«. Lad det med det samme være sagt, at der findes mange noble og velmenende mennesker inden for denne organisation, mennesker der har ladet sig forlede af uægte forjættelser om fred på jord. Hensigten er et led i den kommunistiske langtidssplanlægning om et verdensomspændende kommunistisk styre.

Oprindeligt er ønsket blevet i organisationen »Folk for Fred«, der i sin nuværende form er spiret i Sofia i september 1980, hvor 2.260 deltagere var kommet sammen for at aktivere fredsbevægelsens »nyttige idioter« (det er et citat fra Lenin) for at aflede verdensopmærk-

somheden fra Afghanistan, idet Sovjetunionen var kommet i miskredit efter besættelsen af Afghanistan. Kreml har et mål og et væsen ved at sætte al denne freds- og nedrustningssnak i system. Det er dette væsen og dette mål, vi, som elsker Vestens frihed, må lære at kende. Vi kan ikke bare være medløbere, fordi det nu er i med fredsmarcher, fredsdemonstrationer, fredskonferencer og lignende.

Vi må holde hensigten med freds-dit og freds-dat for øje og tage kampen op mod faren for at miste friheden. Letteste udvej er altid at være medløber, og det er just det, som Kreml ønsker, at vi alle sammen skal være. Vi må huske, at balance i mængden af kernevåben virker fredsbevarende, og at etablering af ensidige nedrustninger og forbud er uhyre mange. Her skal blot nævnes nogle eksempler, som forhåbentlig vil vække eftertanken hos de konference-deltagere, der subjektivt går ind for Norden som atomvåbenfri zone.

Norden vil da være et let og sikkert bytte for en kommunistisk invasion. Norden vil ligge forsvarsløs over for enhver angriber, der vil tilegne sig Norden. Skal vi save hornene af vores forsvarstyre eller trække tænderne ud af de hunde, der skal forsvare vores hus?

Det var med stor harme, jeg oplevede, at Færøernes Lagting vedtog en resolution, der ensidigt erklærer Færøerne som en atomvåbenfri zone. En afgørelse, der udelukkende bygger på for meget medløberskab. En afgørelse, der totalt mangler objektive overvejelser. En afgø-

relse, der ikke burde være taget. Og en afgørelse, som det øvrige Norden, EEC og NATO er ansvarlige for. Og jeg skal også sige, hvorfor de er ansvarlige for det. Gennem de sidste årtier har flere af de nordiske lande gennem sit medlemskab i EEC-landene og NATO-landene strammet grebet om Færøerne på fiskeriområdet, således at Færøerne, der trods alt kun tæller 45.000 mennesker, er blevet frataget den ene fiskerettighed efter den anden.

Men samtidig med, at denne stramning er foretaget af de »vestlige venner«, har Sovjetunionen vist sig fra en megen generøs side og har tildelt os større og større kvoter. En generøsitet, der er kraftigt medvirkende til, at den færøske opinion gøres mere og mere Sovjetminded. En tendens, som vi, der elsker den frie verden for frihedens skyld, har al grund til at frygte og græmme ved. Min tilstedeværelse ved denne konference skyldes udelukkende frygten for denne tendens.

En anden ting, der kan komme til at gøre folket mere Sovjetminded, er den kolossale interesse, Kreml viser den færøske skibsværftsindustri, idet de hver dag har et stort tal skibe liggende til reparation ved øernes værfter. Igen her har vores »vestlige venner« svigtet os. NATO har fået lov til at anvende vores søterritorium, vort lufrum og vort landterritorium, inklusive det indre af vore fjelde, til

militære stationer. Til gengæld for tilladelsen at anvende vores sø-, land- og luftterritorier får vi absolut intet. Og det er heller ikke det, der har vores interesse. Vi vil hellere end gerne, med det lille vi har, være med til at værne om Vestens frihed, også friheden i det øvrige Norden.

Men NATO og dets medlemsland, af hvilke flere er repræsenteret her på konferencen, kan hjælpe Færøerne at bevare friheden ved 1) at tillade os at fiske frit til vores beskedne behov, 2) at sende så pas mange NATO-skibe til færøske værfter, at der ikke bliver plads til de mange russiske skibe, der for tiden fylder vore fjorde, til tider ledsaget af u-både, måske med atomvåben ombord.

Befri os for denne påtrængende russiske infiltration og fra at gøres økonomisk afhængige af russisk generøsitet. Kun gensidig nedrustning kan frembringe større sikkerhed. Vi i Norden kan bedst bidrage til større sikkerhed, lokalt og globalt, ved at opildne de store til at fortsætte deres nedrustningssamtaler, og ikke ved at barbære et i forvejen atomvåbenskalde Norden.

Nogle kræver af andre det, de ikke selv vil yde. Jeg tænker på Sovjet. Den geografiske historie siden 1917 fortæller os, hvor stor Sovjetunionens troværdighed er. Vit har pligt til at holde kommunismen i skak. Længe leve Vestens frihed!

Asbjørn Joensen fyrri Sjálvsstýrisflokkinn var á ráðstevnuni men helt onga røðu